

iemand in principe niet gelijktijdig gebruik kan maken van zorg op grond van de Wmo 2015 en de Wlz. Alleen: hierop geldt een aantal uitzonderingen. En laat een van deze uitzonderingen nu net de algemene voorziening sociaal vervoer zijn.¹¹

Conclusie

Wlz-cliënten kunnen aanspraak maken op sociaal vervoer op grond van de Wmo 2015. Zowel de Wmo als de Wlz-wetgever zijn voorstanders van het inrichten van sociaal vervoer als algemene voorziening, zodat Wlz-cliënten niet tussen wal en schip vallen. Richt een gemeente het sociaal vervoer als maatwerkvoorziening in, dan bestaat het risico dat dit wel gebeurt. Gemeenten doen er dus verstandig aan om het beleid zo aan te passen dat ook Wlz-cliënten daadwerkelijk aanspraak kunnen maken op sociaal vervoer. ■

Magdalena Magala is juridisch adviseur sociaal domein bij Haute Equipe Partners in Public.

Noten

1. Sociaal vervoer is vervoer om je sociale contacten te onderhouden, je zelfredzaamheid te vergroten en te participeren in de samenleving. Vervoer kan zowel bus als individueel (rolstoel) taxi-voervoer zijn. Wlz-cliënten hebben doorgaans wel begeleiding nodig bij vervoer, dus komt dat meestal neer op individueel (rolstoel)taxivoervoer.
2. <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/organisatie/sociaal/onderwijs-jeugd-zorg/wegwijs-in-de-wmo/wmo/regels-verordening/wmo-nadere-regels/>
3. http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Leusden/385991/385991_1.html
4. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2016-35152.html>
5. Kamerstukken 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 27.
6. Kamerstukken 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 27-28.
7. Idem, p. 28.
8. Idem.
9. Artikel 3.1.3, eerste lid, onder f, van de Wlz.
10. Kamerstukken II 2013/14, 33 891, nr. 3, p. 20-21.
11. Idem, p. 37 en 60.

De kennis ligt voor het oprapen

December vorig jaar gaf ik een lezing voor zo'n tachtig re-integratieprofessionals van de gemeente Amsterdam. Mijn boodschap was: er zijn interessante wetenschappelijke inzichten die uw werk leuker maken, probeer deze toe te passen. En bedenk met elkaar oplossingen voor vraagstukken waar nog geen kennis over is. Een betere locatie had ik me niet kunnen wensen: het wetenschapsmuseum NEMO waar jong en oud de fascinaties van de wetenschap kunnen ervaren. Ik presenteerde drie wetenschappelijke modellen: de *Theory of Planned Behaviour* (TPB), het model van Wanberg en de Zelf-Determinatie Theorie (ZDT). Stuk voor stuk onomstreden, toegankelijke theorieën die als kennisbasis kunnen dienen voor het handelen in het sociale domein.

Houvast

Natuurlijk, er ligt meer nuttige kennis voor het oprapen. Het gaat er om dat er binnen gemeenten een cultuur ontstaat waarin kennis gedreven handelen normaal is, op alle niveaus. Ik geef drie voorbeelden van wat dat kan brengen. Ten eerste, ik kom veel klantmanagers tegen die worstelen met werkzoekenden die 'niet-willen'. Klantmanagers die de TPB kennen, zijn in staat een bewuste strategie uit te stippelen om het gedrag van de 'niet-willers' om te buigen naar gemotiveerd werkzoekgedrag. Ten tweede, zeven aspecten bepalen succesvolle re-integratie (Wanberg-model) en er is (weliswaar beperkte) kennis over welke aanpakken op die gebieden effectief zijn. Het logische advies luidt: verzamel in de intakefase informatie over die aspecten. Dit biedt inzicht in welke combinatie en ernst van factoren de werkzoekende belemmeren en dát geeft weer aangrijpingspunten voor het kiezen van de juiste ondersteuning waarvan de effectiviteit is aangetoond. En als dat laatste nog niet het geval is, bouw daar dan kennis over op. Ten derde, de ZDT benoemt drie universele basisbehoeften: gevoel van competentie, autonomie en verbondenheid. Kennis van dit model geeft klantmanagers een prachtig houvast voor een respectvolle bejegening van werkzoekenden. En op basis van dit model kunnen we beargumenteren waarom het *rücksichtslos* opleggen van een tegenprestatie contraproductief is.

Optimisme

Allemaal wetenschappelijke inzichten met vele toepassingsmogelijkheden. Opmerkelijk toch dat zo weinig gemeenten hier bekend mee zijn. Dus werk aan de winkel, want pas dan ontstaat een landingsplaats voor de nieuwe kennis, vergaard in het Kennisprogramma Vakkundig aan het Werk. Er is trouwens voldoende reden tot optimisme; een paar jaar geleden waren me bij een lezing met dezelfde boodschap minder enthousiaste reacties ten deel gevallen. Op de werkvloer groeit de behoefte aan een gedeelde kennisbasis, dat is immers de drijvende kracht achter vakmanschap. Laten we voortbouwen op deze beweging van onderop; laat uitvoerders kennis tot zich nemen, er mee experimenteren en ervan leren. Betrek hen bij beleidskeuzes, inkoop van trajecten, et cetera. Dit vraagt om visionaire directeuren van gemeenten en faciliterende managers die zich óók laten leiden door wetenschappelijke inzichten. Ik roep daarnaast bestuurders en landelijke beleidsmakers, eigenlijk iedereen die zich inzet voor een sterkere uitvoering, op: handel op basis van wetenschappelijke kennis die er is en gaandeweg beschikbaar komt. Er gaat een wereld voor u open! ■

*Astrid Hazelzet,
Senior onderzoeker/adviseur TNO*

Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviour. *Organisational behaviour and human decision processes*, 50, 179-211.

Blonk, R.W.B., Twuijver, M.W., Ven, H.A. van de, Hazelzet, A.M. (2015). *Quickscan Wetenschappelijke literatuur gemeentelijke uitvoeringspraktijk*. Leiden: TNO. R.15061.

Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 55(1), 68.

Wanberg, C.R., Song, Z. & Hough, L.M. (2002). Predictive validity of a multidisciplinary model of reemployment success. *Journal of Applied Psychology*, 87, 1100-1120.